

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за січень 2024 року

Об'єкти, створи і періодичність відбору проб в суббасейні Прип'яті на 2024 рік визначені «Програмою державного моніторингу вод (в частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод)», затвердженою наказом Міндовкілля від 09.01.2024 № 37 та «Порядком здійснення державного моніторингу вод», затвердженого наказом Держводагентства України від 12.01.2024 № 7.

Моніторинг масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті проводиться **на 38 пунктах спостережень**, із них:

36- операційний моніторинг, у т.ч. 4 - поверхневі водозабори, які є джерелами питного водопостачання та 6 - транскордонні водотоки;

2 - діагностичний моніторинг.

Згідно графіку у суббасейні річки Прип'ять протягом січня відібрано 36 проб поверхневих вод при плані 38 (95 %) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону, м. Вишгород, де за допомогою сучасного новітнього обладнання у зразках води виконуються хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів, важких металів, тощо.

Міжрегіональний офіс захисних масивів дніпровських водосховищ не здійснював відбір проб у створах: р. Прип'ять, м. Чорнобиль та р. Уж, перед впадінням в р. Прип'ять, вплив дифузних джерел забруднення. Наразі офісом ведуться перемовини з Державним агентством України з управління зоною відчуження щодо доступу і можливості відбору проб у зазначених створах.

Крім того у суббасейні Прип'яті за затвердженою Програмою виконується операційний моніторинг по 4-х питних водозаборах та 6-ти транскордонних масивах поверхневих вод, де визначаються основні фізико-хімічні показники поверхневої води. Загалом виконано 200 вимірювань фізико-хімічних показників (при плані 200 (100 %)).

За результатами аналізів значення більшості фізико-хімічних показників якості поверхневих вод знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного та рибогосподарського водокористування.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Транскордонні ділянки водотоків:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

●БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – 1,60 мгО₂/дм³ р. Стир, с. Зарічне;

максимальне значення – 3,28 мгО₂/дм³ р. Уборть, с. Рудня Городищенська.

●ХСК (норма - 50 мг О/дм³)

мінімальне значення – 22,73 мгО/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;

максимальне значення – 34,68 мгО/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

● амоній іони (норма – 0,5 мг/дм³) – в межах від 0,220 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до зафіксовано **перевищення**

- 0,908 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;

- 0,860 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;

- 0,710 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;

- 0,700 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;

- 0,684 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці.

● фосфат-іони (норма – 2,15 мг/дм³) – в межах від 0,024 р. Льва, с. Переброди до 0,100 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;

● нітрат-іони (норма – 40 мг/дм³) – в межах від 1,605 р. Прип'ять, с. Сенчиці до 1,800 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне та р. Уборть, с. Рудня Хочинська;

- нітрит-іони (норма – 0,08 мг/дм³) – в межах від 0,018 р. Горинь, с. Висоцьк до 0,034 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Городищенська;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³) – в межах від 208 р. Горинь, с. Висоцьк до 222 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) зафіксовано **перевищення**:

- 2,145 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- 0,172 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
- 0,164 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
- 0,156 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
- 0,133 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
- 0,129 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань.

- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) – зафіксовано **перевищення**

- 0,364 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ:

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення – 24,13 мгО/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький;

максимальне значення – 34,82 мгО/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – 2,10 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький

максимальне значення – 3,36 мгО₂/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній іони (норма – 1,28 мг/дм³) – в межах від 0,21 р. Случ, питний в/з м. Звягель до 1,400 мг/дм³ р. Хомора, питний в/з м. Полонне;

- фосфат-іони (норма – 3,5 мг/дм³) – в межах від 0,020 р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький до 0,084 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень;

- нітрат-іони (норма – 45 мг/дм³) – в межах від 0,34 р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький до 3,61 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень;

- нітрит-іони (норма – 3,3 мг/дм³) – в межах від 0,029 р. Уж, питний в/з м. Коростень до 0,040 мг/дм³ р. Хомора, питний в/з м. Полонне;

- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³) - в межах від 258 р. Уж, питний в/з м. Коростень до 399 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³):

- 0,900 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький;
- 0,696 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень;
- 0,501 мг/дм³ р. Хомора, питний в/з м. Полонне;
- 0,408 мг/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель.

- марганець (норма - 0,01 мг/дм³):

- 0,091 мг/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель;
- 0,077 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень.

Пріоритетні речовини:

За січень від МОЗМ дніпровських водосховищ надійшли протоколи вимірювань вмісту забруднюючих пріоритетних речовин по суббасейну Прип'яті по 22 пунктах моніторингу.

Зафіксовано перевищення максимальних значень Екологічного Нормативу Якості (ЕНЯ_{мах}) за вмістом:

• **гептахлору (норма-0,0003 мкг/дм³) по 6-ти створах:**

- 0,031 мкг/дм³ р. Болдурка, 17 км, с. Лагодів;
- 0,018 мкг/дм³ р. Стир, 175 км, с. Маюничі;
- 0,018 мкг/дм³ р. Прип'ять, 616 км, с. Люб'язь;
- 0,003 мкг/дм³ р. Льва, 100 км, с. Переброди;
- 0,001 мкг/дм³ р. Случ, 6 км, нижче м. Сарни;
- 0,001 мкг/дм³ р. Ствига, 95 км, с. Познань.

• **нікелю та його сполук (норма-34 мкг/дм³) по 3-х створах:**

- 131,2 мкг/дм³ р. Ствига, 95 км, с. Познань;
- 74,0 мкг/дм³ р. Случ, 6 км, с. Сарни;
- 38,4 мкг/дм³ р. Хомора, 7 км, смт. Понінка.

Крім цього, виявлена **присутність** в межах екологічних нормативів якості вмісту:

- **пестицидів** – алахлор, хлорфенвінфос (суміш цис-і транс-ізомерів), тербутрин, октилфеноли (4-(1,1,3,3-тетраметил-бутил)-фенол);
- **поліароматичних вуглеводнів** – антрацен, флуорантен, бензол;
- **летких органічних сполук** – дихлорметан (хлористий метилен), тетрахлоретилен;
- **важких металів** – нікель, мишьяк та хром загальний.

Вміст розчиненого у воді кисню в межах норми, 8,03-13,36 мгО₂/дм³.